

**BARNEHAGEMYNDIGHETENS OG
TILSYNSMYNDIGHETENS
ARBEID MED
TRONDHEIMSBARNEHAGENE**

*EN OVERORDNET PLAN
GJELDENE FRA 1.1.2016*

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Hva er barnehagemyndighet?.....	3
3. Hva er veiledning?	4
4. Hva er tilsyn?	4
5. Formelle rammer for myndighetsutøvelse	5
5.1. Lov om barnehager med forskrifter	5
5.2. Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker.....	5
5.3. Delegasjon og myndighet	5
5.4. Historikk – tidligere politiske saker om tilsyn.....	6
6. Kvalitetsvurdering og utøvelse av myndighetsoppgaver	7
6.1. Kvalitet.....	7
6.2. Risikovurdering.....	8
6.3. Virkemidler	10
7.0. Rapportering og oppfølging	11
7.1 Tilsynsrapport til den enkelte enhet	11
7.2. Pålegg om retting eller stenging.....	11
7.3. Samlerapporter.....	11
7.4. Årsrapport	12
7.5. Oppfølging	12

1. Innledning

Dette dokumentet inneholder Oppvekstkontoret sin overordnede plan for myndighetsoppgaver knyttet til veiledning og tilsyn med trondheimsbarnehagene. Begge deler er delegert til Oppvekstkontoret og er naturlig å se som en helhet og i sammenheng med hverandre. Dokumentet er ment å være et arbeidsredskap for Oppvekstkontoret sine ansatte, samtidig som det skal synliggjøre for omgivelsene på hvilken måte myndighets- og tilsynsansvaret blir ivaretatt. Vi anser åpenhet om alle sider av denne virksomheten som viktig, særlig med tanke på kommunens dobbeltrolle som eier, barnehagemyndighet og tilsynsmyndighet.

Planen bygger på Lov om barnehager med forskrifter. Annet bakgrunnsstoff er Kunnskapsdepartementets veileder «Tilsyn med barnehager», Rapport fra PwC om tilsyn (fra 2010)–KD/Udir, rapport fra Rambøll 2012 om barnehagemyndighet og på tidligere politiske saker om tilsyn i Trondheim kommune (se punkt 5.4).

I tillegg til denne overordnede planen blir det hvert år utarbeidet konkrete planer for gjennomføring av myndighets- og tilsynsoppgaver samt årsrapporter med beskrivelser og evalueringer av dette arbeidet.

2. Hva er barnehagemyndighet?

Barnehageloven beskriver i kapittel 3 og 4 hvilke oppgaver barnehagemyndigheten skal utøve:

- § 8 Kommunens ansvar
- § 10 Godkjenning
- § 11 Familiebarnehager
- § 12 Samordnet opptaksprosess i kommunen
 - § 12 a Rett til plass i barnehage
- § 13 Prioritet ved opptak
- § 14 Kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager
 - § 14 a Krav til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i ikke-kommunale barnehager
- § 15 foreldrebetaling
- § 16 Tilsyn
 - § 16 a Kommunens adgang til å anvende økonomiske reaksjonsmidler overfor ikke-kommunale barnehager

Dette dokumentet tar for seg kun § 8 og § 16 i barnehageloven.

Barnehagemyndighetens rolle er styrket de senere år og det har vært en utvikling av hvordan kommunen håndterer denne rollen. For å ivareta rettsikkerheten til alle barnehageeiere i Trondheim kommune er det viktig at kommunens eierrolle i barnehagesektoren er adskilt fra myndighetsrollen. Dette er gjort ved å delegere myndighetsansvaret til Oppvekstkontoret. Dette er også med på å sikre legitimiteten av tilsynsarbeidet.

Barnehagemyndighetens oppgave er å sikre et helhetlig barnehagetilbud og at tilbudet er av god kvalitet uavhengig om det er en kommunal eller ikke-kommunal eier. Kommunen har tre virkemidler for å utføre dette arbeidet:

- Godkjenning
- Veiledning
- Tilsyn

Dette dokumentet tar for seg veiledning og tilsyn.

3. Hva er veiledning?

Barnehageloven gir barnehagemyndigheten ansvar for å drive aktiv veiledning for å kunne oppnå gode barnehager og sikre effektiv etablering og drift. Av departementets merknader til § 16 (*Ot.prp. nr. 76 (2002 – 2003) og Ot.prp. nr. 72 (2004 – 2005)*), fremkommer det at veiledning i henhold til § 8 første ledd kan bidra til endring av forhold slik at det ikke blir nødvendig å gi pålegg om retting eller vedta stenging. Det vil si at man kan unngå å åpne tilsyn hvis man gjennom veiledning får endret driften i positiv retning. Veiledning blir et virkemiddel for å forebygge uforsvarlighet og lovbrudd i sektoren. Det innebærer å gå tidlig inn på enheter, eller mot hele sektoren, for å hjelpe barnehagene til å følge regelverket og forebygge utvikling av praksis som kan føre til uforsvarlige eller ulovlige forhold.

Barnehagemyndigheten ved Oppvekstkontoret tar i bruk veiledning mot hele sektoren og inn mot enkelte enheter. Oppvekstkontoret har i løpet av 2015 prøvd ut en veiledningsmetode på noen enheter. Oppvekstkontoret sin vurdering er at dette har gitt gode resultater og oppleves som nyttig både for barnehagemyndigheten og de enhetene som fått veiledning.

4. Hva er tilsyn?

Tilsyn er de aktiviteter som kommunen utøver for å forsikre seg om at barnehagene drives i samsvar med lover og forskrifter. Tilsynet skal vurdere om driften er *lovlig og forsvarlig*. I tillegg til å kontrollere om lovverket følges, ligger det også i tilsynsansvaret å foreta faglige vurderinger og å gi veiledning. På enkelte områder gir loven detaljerte føringer, mens det på andre områder er åpent for skjønn.

Tilsynsmyndigheten har rett til innsyn i det som skjer i barnehagene og kan gjennom innsyn være med å bidra til å sikre barnehager med høy kvalitet. Tilsynet skal bidra til at barna får det de har krav på etter gjeldende regelverk, og at foreldre opplever trygghet i forbindelse med barnas opphold i barnehagen. I tilsynsoppgaven ligger det at det skal utøves kontroll med at barnehagene følger gjeldende regelverk, og at det gis reaksjoner når krav ikke oppfylles. Kommunens myndighet strekker seg altså ikke utover det som er hjemlet i lov- og regelverk.

Tilsyn er en oppgave som kommunen utfører kontinuerlig. I tillegg til de spesifikke tilsynsaktiviteter innhenter kommunen informasjon om hva som skjer i barnehagene også på andre måter, for eksempel via brukerundersøkelser og ulike møter med barnehagene.

5. Formelle rammer for myndighetsutøvelse

Kommunens rolle som barnehagemyndighet er hjemlet i Lov om barnehager. Bystyret har det formelle ansvaret for tilsyn med barnehagene, i Trondheim er både barnehagemyndighets- og tilsynsmyndighetsansvaret delegert til leder for Oppvekstkontoret, jf. kommunens delegasjonsreglement. Barnehageloven definerer barnehagemyndighetens oppgaver, forvaltningsloven gir regler for saksbehandlingen.

5.1. Lov om barnehager med forskrifter

Bestemmelsene i barnehageloven som gjelder selve tilsynet er §§ 8 og 16.

Utdrag fra § 8 Kommunens ansvar:

”Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk ”

”Kommunen har rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver. ”

§ 16 Tilsyn:

”Kommunen fører tilsyn med virksomheter etter denne lov. Kommunen kan gi pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten. Kommunens stengingsvedtak skal sendes fylkesmannen til orientering. Vedtak om retting og stenging kan påklages til fylkesmannen”

5.2. Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker

Forvaltningsloven kommer til anvendelse ved vedtak om retting eller stenging, og i forbindelse med uanmeldt tilsyn.

Pålegg om retting eller stenging skal gis i form av enkeltvedtak, jfr. Forvaltningsloven § 2. Her gjelder også reglene om forhåndsvarsel, innsynsrett, begrunnelse og klage. Ved uanmeldt tilsyn skal § 15 (fremgangsmåten ved gransking) følges, dvs. at den som utfører tilsynet skal legitimere seg, meddele om formålet og oppgi hjemmelen for tilsynet. Den som blir utsatt for tilsyn har rett til å ha vitne til stede og har rett til å klage innen tre dager.

5.3. Delegasjon og myndighet

Leder for Oppvekstkontoret utøver tilsynsmyndighet i henhold til Trondheim kommunes delegasjonsreglement pr. 30.6.2011:

”Rådmannen delegerer sin avgjørelsesmyndighet etter barnehageloven §§ 8, 10, 11, § 12, § 13, 15,16, 17 og 18, med de til enhver tid tilhørende forskrifter og endringer i lov til leder for Oppvekstkontoret, jf. Bystyrevedtak om samordnet opptak til barnehageplass, og rundskriv om statstilskudd til drift av barnehager.”

I følge reglementet skal all delegert myndighet utøves i henhold til lover, forskrifter og retningslinjer gitt av overordnet organ, innenfor rammer og forutsetninger i budsjett og overordnede planer.

Kommunen som barnehagemyndighet har ansvar for å kontrollere at barnehagene drives i samsvar med

- Lov om barnehager med forskrifter
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.
- Lov om brannvern
- Lov om produktkontroll

Oppvekstkontoret sin myndighet begrenser seg til å føre tilsyn etter Lov om barnehager med forskrifter. Dersom Oppvekstkontoret oppdager eller får melding om brudd på andre lover og forskrifter skal dette meldes til gjeldende instans umiddelbart.

Barnehageloven skiller mellom barnehageeiers ansvar og oppgaver og kommunens ansvar og oppgaver som barnehagemyndighet. Barnehageeier har et selvstendig ansvar for at barnehageloven med forskrifter blir oppfylt, mens det er kommunen som barnehagemyndighet som har ansvar for å avklare om tilbudet i barnehagen er lovlig og faglig godt nok.

5.4. Historikk – tidligere politiske saker om tilsyn.

I august 2008 vedtok formannskapet sak om "Systemrettet tilsyn i trondheimsbarnehagene". I saken ble det gjort rede for kommunens ansvar som barnehagemyndighet når det gjelder tilsyn og veiledning, og det ble vedtatt en plan for gjennomføring av tilsyn og veiledning. Tilsyn beskrives som en type systemrevisjon som innebærer systematiske undersøkelser for å fastslå om barnehagens virksomhet er i samsvar med krav i lov og forskrifter.

Tilsyn og veiledning er virkemidler for å:

- sikre barn gode oppvekstvilkår
- sikre at barnehagen drives i henhold til lover, forskrifter og kommunale vedtak
- sikre at eier av barnehagen er bevisst sitt ansvar for egen barnehages virksomhet i henhold til Lov om barnehager med forskrifter

I dette arbeidet skal Trondheim kommune som barnehagemyndighet;

- ivareta, styrke og videreutvikle kommunens ansvar som offentlig tilsynsmyndighet
- likebehandle kommunale og ikke-kommunale barnehager
- forenkle og samordne rapporteringsrutiner
- utvikle gode redskaper for systematisk tilsyn

Den planen som ble vedtatt i 2008 er fulgt opp av Oppvekstkontoret i samarbeid med Rådmannen. På bakgrunn av erfaringer og vurderinger som er gjort, ble det i november 2011 fremmet og vedtatt sak om "Videreutvikling av arbeidet med systemrettet tilsyn i trondheimsbarnehagene". Endringene som ble vedtatt hadde til hensikt å hindre unødvendig dobbelrapportering for barnehagene, og å klargjøre mål og hensikt med de ulike undersøkelsene. Det ble planlagt en betydelig økning i antall stedlige tilsyn, ved at hver barnehage skulle ha stedlig tilsyn minimum hvert fjerde år.

Siden saken ble vedtatt i 2011 har Oppvekstkontoret ført tilsyn etter denne planen. I løpet av denne perioden ser vi at synet på tilsyn og tilsynsaktiviteter har endret seg både på kommunalt og nasjonalt nivå. Det legges nå mer vekt på risikovurdering og forebygging framfor kontroll og sanksjonering.

Saken om videreutvikling av systemrettet tilsyn i trondheimsbarnehagene 11/40736 sa at alle barnehagene skulle ha et stedlig tilsyn minimum hvert fjerde år. Dette har ført til at det systemrettede tilsynet som Oppvekstkontoret har gjennomført, har lagt stor vekt på kontrollerende og sanksjonerende virksomhet rettet inn mot den enkelte barnehage. Nå vil vi legge opp til mer målretta tilsyn og veiledning inn mot enheter som trenger det, eller mot hele sektoren der vi ser en gjennomgripende tendens.

6. Kvalitetsvurdering og utøvelse av myndighetsoppgaver

Gjennom å tydeliggjøre organisering og roller når det gjelder kommunen som eier og myndighet vil vi øke rettssikkerheten til alle trondheimsbarnehagene, uavhengig av om de er kommunale eller ikke-kommunale. Legitimiteten til barnehagemyndigheten forsterkes gjennom denne tydeliggjøringen og gjennom et endret fokus i tilsynsarbeidet. Samtidig vil vi forsterke fokuset på kvalitet og forebygging.

6.1. Kvalitet

Målet for tilsynsarbeidet i trondheimbarnehagene er å sikre at Trondheim kommune har barnehager med høy kvalitet. (Fra sak 08/17062.) Oppvekstkontoret har gjennom mange år opparbeidet seg en god tilsynskompetanse. Basert på erfaringer, evalueringer og ny kompetanse endres og utvikles tilsynsarbeidet. Det nasjonale fokuset på barnehage har endret seg og fokuset nå er på å utvikle og videreutvikle kvaliteten i barnehagen. Barn skal få et kvalitetsmessig likeverdig tilbud uavhengig om de går i kommunal eller ikke-kommunal barnehage og hensikten med tilsyn er å sikre barnehager med høy kvalitet. Å definere hva som er kvalitet i barnehage er komplekst og samtidig diffust. Kvalitetsmeldingen for Trondheimsbarnehagene 2013 sier at kvalitet i barnehagen «*dreier seg om innhold og egenart*». Videre trekker kvalitetsmeldingen frem hvordan man kan dele inn kvalitetsbegrepet i fire hovedområder:

- Strukturell kvalitet – rammer som er politisk og administrativt styrt i form av ressurser til bemanning, kompetanse, utstyr og størrelsen og vedlikeholdet på ute/inne-området.
- Prosesskvalitet – går på samhandlingen mellom de ulike aktørene som barn-barn-relasjon, voksen-barn-relasjon, voksen-voksen-relasjon og voksen-foreldre-relasjon. I tillegg har barnehageledelse og bruken av den pedagogiske kompetanse i praksisen stor innvirkning på prosesskvalitet
- Innholdskvalitet – innebærer i hvor stor grad barnehagene greier å leve opp til krav og forventninger i rammeplanen uavhengig av pedagogisk og ideologisk ståsted.
- Resultatkvalitet - effekten eller virkningen av barnehagen. Den kan ses på individnivå, institusjonsnivå og samfunnsnivå.

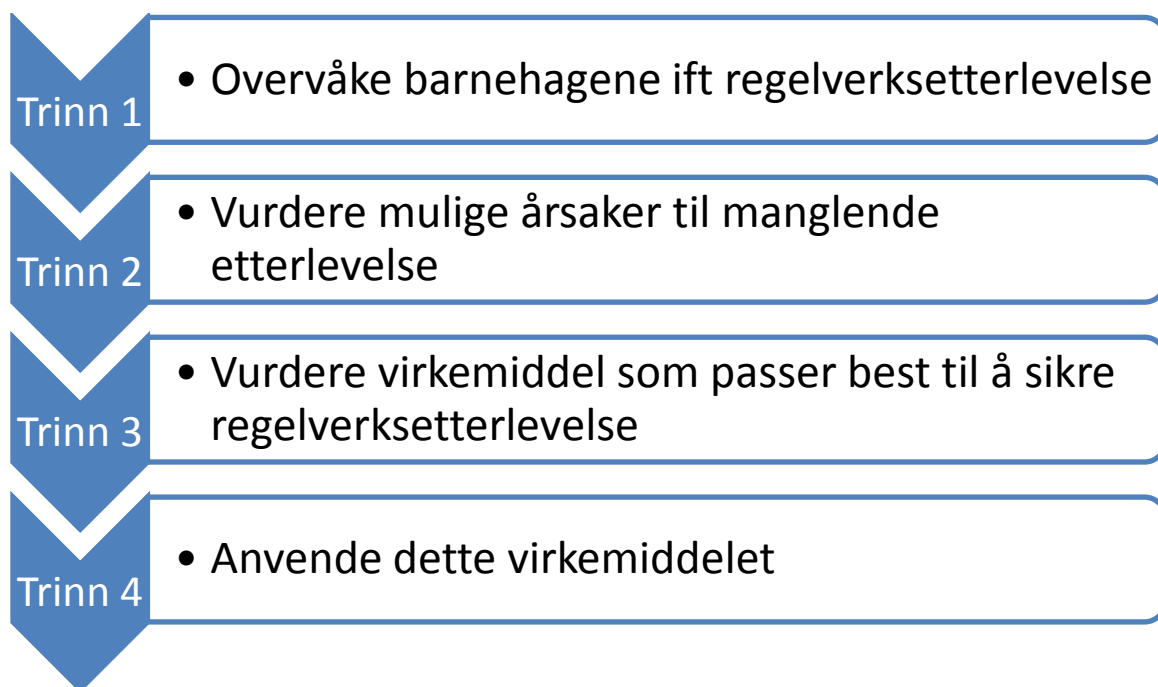
Som tilsynsmyndighet skal man vurdere kvaliteten innenfor alle områdene beskrevet ovenfor. En vurdering av dette krever en mer dyptgående samtale med de ansatte i barnehagen og en grundigere analyse av årsplanen og vurderingsarbeidet i barnehagene. Oppvekstkontoret har i samarbeid med rådmannen utarbeidet en metode kalt barnehagebasert vurdering. Metoden har hatt til hensikt å undersøke og bidra til utviklingen av kvaliteten på utvalgte områder. Vår erfaring viser at metoden har bidratt til økt engasjement når det gjelder arbeid med kvalitetsutvikling i

trondheimsbarnehagene, og er et verktøy vi vil videreutvikle. Gjennom vår utprøving av veiledning som metode ser vi at barnehagebasert vurdering kan være hensiktsmessig for å komme i dybden og inn i praksisen i barnehagen. I det videre arbeidet vil det også vurderes andre metoder for tilsyn og veiledning, samtidig som de metodene som allerede er i bruk videreutvikles. Vi er opptatt av å få fram ulike perspektiv på kvaliteten på det arbeidet som gjøres i barnehagene, og vil vurdere metoder som kan bidra til at vi bedre får tak i opplevelsen til barna og deres foreldre, i tillegg til ansatte og eiere.

Vi vil være tett på hele barnehagesektoren og samtidig få ned antall åpne tilsyn. Gjennom en systematisk overvåking og vurdering blir vi mer målrettet i vårt arbeid med barnehagene og utvikler en tettere dialog med de enkelte enhetene, inn mot hele sektoren og mot barnehageeiere.

Vi ivaretar behovet for stedlig tilsyn gjennom å kontrollere og sanksjonere der vi finner det nødvendig, men vi vil også jobbe mye mere forebyggende gjennom å bruke § 8 i barnehageloven mer systematisk og systemisk. Dette gjør vi ved å gå inn å veilede både mot enheter og sektor på regelverksetterlevelse.

For å få til dette må vi jobbe systematisk i alle ledd:

6.2. Risikovurdering

Risikovurdering skal ligge til grunn for valg av tilsynsobjekter og hva som skal være tema for tilsyn. Risikovurdering kan også ha betydning for valg av metoder og tidspunkt. Risikovurdering innebærer at vi må ta stilling til hvor *sannsynlig* det er at det forekommer lovbrudd, og hvor *alvorlig* konsekvensen av lovbruddet er. Det er også relevant å vurdere hvordan tilsynet kan innrettes for å oppnå størst mulig reduksjon i den samlede risikoen for lovbrudd i sektoren. Her vil også hensynet til ressurser ha innvirkning på vurderingen.

Sannsynlighetsvurdering innebærer en vurdering av

- Hvor sannsynlig er det at det forekommer lovbrudd?
- Innenfor hvilke tema er det størst sannsynlighet for lovbrudd?
- Hos hvilke barnehager er det størst sannsynlighet for lovbrudd?

For å kunne fastsette dette best mulig må vi:

- identifisere hvilke *kjennetegn* eller *indikatorer* som kan si noe om sannsynligheten for lovbrudd knyttet til det enkelte tema
- finne kilder som kan si noe om hvordan dette kan slå ut for de enkelte barnehager

Kilder til informasjon om sannsynligheten for lovbrudd:

- Kontroll av barnehagenes pliktige årsmelding via BASIL (nasjonal rapporteringsportal)
- Hypernet – kommunens fagprogram for opptak
- Brukerundersøkelser
- Medarbeiderundersøkelser
- Elektroniske undersøkelser
- Vedtekter
- Klager og bekymringsmeldinger
- Deltakelse på kommunens samlinger for barnehageledere og eiere
- Kunnskap om de enkelte enhetene
- Informasjon fra Miljøenheten eller andre
- Sosiale og andre medier
- Vår egen dokumentasjon på avvik som går igjen
- Tidsintervall mellom tilsyn på den enkelte enhet

Konsekvensvurdering skal gi grunnlag for å velge ut de tema der lovbrudd har størst konsekvenser. Tilsynet skal rettes mot de rettsregler hvor konsekvensen av lovbrudd er størst.

Vi skal vurdere

- hvor *alvorlig* konsekvensen av lovbruddet er
- Innenfor hvilke tema vil lovbrudd ha størst konsekvenser?
- Hvordan kan tilsynet innrettes for å oppnå størst mulig reduksjon i den samlede risikoen for lovbrudd i sektoren?

For å kunne fastsette dette best mulig må vi:

- basere oss på eksisterende informasjon
- vurdere flere kilder og se disse i sammenheng

I Utdanningsdirektoratets metodehåndbok for tilsyn står det følgende:

«Det finnes ingen kilder som gir entydige svar på hvilke lovbrudd som gir mest alvorlige konsekvenser.

Signaler fra politisk hold (for eksempel i stortingsmeldinger, sentrale satsinger mv.) eller i media kan være et uttrykk for hvilke rettsregler (tema) som samfunnet til enhver tid anser som viktigst å etterleve. At noe pekes ut som viktigere enn noe annet, kan tolkes som et tegn på at konsekvensene av at det ikke oppfylles, er store.»

Kilder som nevnes, og som vi vil benytte er:

- Politiske dokumenter: stortingsmeldinger, dokumenter fra Barneombudet, FUG, FUB,
- Elevorganisasjonen mfl.
- Rettslige dokumenter: lovforarbeider, veiledere,
- Nasjonale satsinger og kampanjer
- Forskningsresultater
- Opplysninger fra andre tilsynsmyndigheter
- Meldinger fra elever, foreldre, lærere, assistenter mv
- Erfaring fra tidligere tilsyn
- Media
-

6.3. Virkemidler

Veiledning

Barnehageloven sine merknader til § 8 sier følgende om veiledning: *«Kommunen skal gi veiledning og gjennom aktiv veiledning ... påse at barnehagene i kommunen drives i tråd med de krav som settes i barnehageloven med tilhørende forskrifter.»*

Vi tolker det som å være en proaktiv barnehagemyndighet som skal bruke de opplysningene vi får til å hjelpe barnehageeiere og barnehagene med etterleve regelverket. Gjennom vår risikovurdering og vår kontakt med både brukere og barnehager skal vi kunne vurdere hvor og når det kan være formålstjenlig å gå inn med veiledning.

Vår veiledning har alltid som mål og sikre en god regelverksetterlevelse og ulike metoder kan brukes. Det kan være direkte veiledning i barnehagen eller skriftlige veiledninger som for eksempel veileder for skriving av vedtekter. Vi har prøvd ut en metode for veiledning i barnehagen og kommer til å utvikle flere metoder i dette arbeidet. Vi ser også at veiledning kan foregå mot hele sektoren samlet på felles møtepunkter og nettverksmøter.

Vi har som mål at vårt veiledningsarbeid også skal være en støttefunksjon til barnehagene. Vi ønsker å komme inn i forkant av, eller underveis i utviklingsprosesser som berører regelverket for på den måten å forankre utviklingen av praksis til regelverket. For å nå dette målet er vi avhengig av at barnehageeiere og styrere av barnehager vet at de kan ta kontakt med oss på eget initiativ.

Ulike metodikkbeskrivelser blir utarbeidet etter hvert som de blir utviklet og prøvd ut.

Tilsyn

Barnehagelovens merknader til § 16 Tilsyn påpeker følgende: *«For å markere at tilsyn og veiledning er to ulike oppgaver er kommunens veiledningsplikt flyttet til § 8 første ledd.»*

Vi tolker det som at tilsyn har et noe annet innhold enn veiledning. Tilsyn skal også være med på å sikre regelverksetterlevelse, men har mer funksjonen av å avdekke og kontrollere. Det forebyggende aspektet er mer indirekte i form av deling av erfaringer fra tilsyn barnehagene i mellom.

Våre tilsynsaktiviteter er mange og omfattende:

- Systematisk innsamling av informasjon for eksempel elektroniske undersøkelser eller kartlegginger
- Risikovurdering (se punkt 6.2)
- Dokumenttilsyn
- Stedlig tilsyn – varslet og uanmeldt
- Samarbeidstilsyn med miljøenheten
- Tolkning av lovverk
- Klagebehandling
- Informere om tilsynsarbeidet

Som et ledd i vårt tilsynsarbeid har vi også myndighetsmøter der vi utveksler informasjon og nyheter med andre som jobber med myndighetsoppgaver i kommunen.

Vi jobber med å utvikle tilsynsmetodene vi har og metodebeskrivelser vil bli utarbeidet etter hvert.

7.0. Rapportering og oppfølging

Arbeidet som Oppvekstkontoret gjør som barnehagemyndighet og tilsynsmyndighet skal dokumenteres.

Det skal skrives rapporter etter alle gjennomførte tilsyn. Alle tilsynsrapporter er i prinsippet offentlige, jfr. Lov om rett til innsyn i offentlig virksomhet.

All veiledning dokumenteres gjennom brev, svarbrev og referater. Her avgjøres det i hvert enkelt tilfelle om det er noe som må unnlates offentlig.

I tillegg skrives det en årsrapport hvor det gjøres rede for den samlede aktiviteten i løpet av året.

7.1 Tilsynsrapport til den enkelte enhet

Etter stedlige tilsyn skal den besøkte enhet få tilsendt tilsynsrapport innen tre uker etter besøket. Det er utarbeidet ulike maler som skal brukes.

Av rapportene skal det framgå om det er oppdaget forhold som krever retting. Rapportene skal underskrives av de som har utført tilsynet.

7.2. Pålegg om retting eller stenging

Dersom det avdekkes ulovlige eller uforsvarlige forhold, skal det gis pålegg om retting eller stenging, jfr. barnehageloven § 16. Det skal gis en frist for å etterkomme pålegget. Pålegget skal utformes som enkeltvedtak, jfr. forvaltningsloven § 2. Vedtaket skal inneholde opplysning om at vedtaket kan påklages til fylkesmannen.

Kommunen kan vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten. Dette kan være aktuelt dersom forholdet ikke lar seg rette, eller dersom fristen for retting ikke overholdes.

Enkeltvedtak skal underskrives av leder for Oppvekstkontoret.

7.3. Samlerapporter

Etter gjennomførte undersøkelser eller kartlegginger som omfatter alle barnehagene, skal det utarbeides rapport med samlet resultat. Rapportene skal vise samlet resultat for trondheimsbarnehagene som virksomhetsområde, og peke på områder som krever oppfølging og forbedring.

Barnehagene blir gjort kjent med resultatet via ledermøtene og rapporter blir publisert på kommunens nettside.

7.4. Årsrapport

Oppvekstkontoret skriver årlig rapport hvor det gjøres rede for all veilednings- og tilsynsaktivitet som er gjennomført i løpet av året. Rapporten skal beskrive de veiledningene og tilsyn som er gjennomført og resultatene av disse, samt gi en vurdering av selve aktiviteten og funnene.

7.5. Oppfølging

De gjennomførte veiledningene og tilsyn følges opp på ulike måter. Det kan gjøres funn i enkeltbarnehager som krever umiddelbar oppfølging, og det kan gjøres funn av systemfeil som gjelder hele virksomhetsområdet og som krever at det settes inn mer langsiktige tiltak.

Dersom man etter stedlig tilsyn har gitt pålegg om retting, skal det ved fristens utløp umiddelbart kontrolleres at kravet er etterkommet. De som utfører tilsynet skal ved behov bistå med informasjon og veiledning. Dersom pålegg om retting eller stenging påklages, så skal regler for klagebehandling i forvaltningsloven følges.

I forbindelse med undersøkelser kan det komme fram at én eller flere barnehager ikke oppfyller krav i lov og forskrifter. Oppvekstkontoret tar i første omgang kontakt med den/de enheter som det gjelder for å sjekke om de opplysninger som er gitt er korrekte. Avhengig av alvorlighetsgrad vil forholdet bli fulgt opp med veiledning eller stedlig tilsyn, eventuelt kan det bli gitt skriftlig pålegg om retting direkte.

Tilsyn eller veiledning som innebærer faglig skjønn kan gi funn som ikke er direkte lovbrudd, men som likevel krever oppfølging for at kvaliteten på arbeidet skal være kvalitetsmessig tilfredsstillende. Det kan være at det oppdages mangel på rutiner eller mangelfull kompetanse. I tillegg til, eller i stedet for pålegg til den enkelte barnehage, kan det være aktuelt å organisere opplæringstiltak eller utarbeide felles rutiner for flere barnehager. Slik oppfølging hører inn under rådmannens ansvar.

Referanser

Barnehageloven med forskrifter

«Tilsyn til besvær?» Undersøkelse av kommunene som barnehagemyndighet, herunder kommunenes tilsyn med barnehagene (PwC 2010)

«Undersøkelse om kommuner som barnehagemyndighet» sluttrapport (Rambøll 2012)

«Tilsyn med barnehager» Veileder fra Kunnskapsdepartementet.

«Systemrettet tilsyn i trondheimsbarnehagene» (Sak 0187/08)

«Videreutvikling av arbeidet med systemrettet tilsyn i trondheimsbarnehagene» (Sak 0264/11)